

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Ruimte voor de Waal Nijmegen (Dijkteruglegging Lent)

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

3 november 2011 / rapportnummer 2257-235

1. Oordeel over het MER

De Gemeente Nijmegen en het Waterschap Rivierenland hebben in opdracht van de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de dijkteruglegging langs de Waal bij Lent verder uitgewerkt. Om deze dijkverlegging te kunnen realiseren wordt een dijkverleggingsplan opgesteld, een ontgrondingsvergunning aangevraagd en zowel structuurvisie als bestemmingsplan gewijzigd. De ontgrondingsvergunning wordt verleend door Gedeputeerde Staten van Gelderland en het bestemmingsplan moet worden vastgesteld door de Gemeenteraad van Nijmegen. De ruimtelijk relevante onderdelen van het dijkverleggingsplan worden opgenomen in het bestemmingsplan. Ter ondersteuning van de besluitvorming wordt een gecombineerde project- en plan-m.e.r. procedure doorlopen.

De Commissie m.e.r. (verder de Commissie)¹ is van oordeel dat het MER voldoende informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen laten wegen bij de besluitvorming.

Het MER geeft een goed beeld van de problematiek en te maken keuzes. De keuze om in het MER drie varianten 'Dynamiek', 'Klassiek' en 'Mozaïek' te vergelijken, is duidelijk onderbouwd. Vanuit deze drie scenario's zijn zowel een VKV (voorkeursvariant) als een MMV (meest milieuvriendelijke variant) ontwikkeld. Bij de milieueffecten scoort de variant 'Dynamiek' overall het beste, behalve op het aspect Cultuurhistorie. De variant 'Dynamiek' is als basis voor de VKV genomen. Door de VKV neemt de veiligheid toe. Negatieve effecten zijn te verwachten voor cultuurhistorie (inclusief archeologie) en (kleinschalige) landschapselementen. In de aanlegfase zal er tijdelijk overlast zijn door geluid en trillingen.

In het vervolg van het advies gaat de Commissie op een aantal aspecten nader in.

Ontwerp waterkering

De waterkerende kwaliteit van de waterkering is een belangrijk veiligheidsaspect. De Commissie constateert dat over het ontwerp van de waterkering kort en bondig informatie in het MER is opgenomen. De kwaliteit, belastingen, randvoorwaarden en uitgangspunten voor het ontwerp zijn weliswaar summier in het MER in beeld gebracht, maar het mede ter inzage gelegde projectplan dijkontwerp geeft een duidelijk beeld van het ontwerp en de waterkerende stabiliteit. De Commissie adviseert in de verdere uitwerking rekening te houden met de ruimte die nodig is om de pipingberm langs de Bemmelsedijk te kunnen realiseren (het waterschap wijst in haar zienswijze erop dat nog niet duidelijk is of de ruimtelijke reservering voldoet)².

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven. Een overzicht van de door bevoegd gezag toegezonden adviezen en zienswijzen is opgenomen in bijlage 2.

² De gemeente heeft mondeling aangegeven in overleg met het waterschap te bezien welke oplossing ten aanzien van het voorkomen van piping gekozen zal worden, dit kan ook in de vorm een pipingscherm.

Effectberekening grondwater

In het achtergrondrapport geohydrologie lijken de modeluitkomsten en de verklarende tekst niet geheel overeen te komen op het punt van de berekende grondwaterstandverhoging in de referentiesituatie. De Commissie verwacht op basis van de kenmerken van het gebied waar op dit moment nog geen woningen aanwezig zijn, voornamelijk geen negatieve gevolgen. De Commissie adviseert in het definitieve besluit de mogelijke discrepantie toe te lichten in het licht van het maatregelenpakket dat voldoende waarborgen moet bieden.

Effecten op natuur

De Commissie is van oordeel dat de effecten op natuur juist en afdoende in beeld zijn gebracht. De Passende beoordeling maakt aannemelijk dat bij de VKV aantasting van natuurlijke kenmerken is uit te sluiten. Ook blijkt dat de VKV de kernkwaliteiten van de Natura 2000 gebieden versterkt. In de Passende beoordeling is een aantal mitigerende maatregelen opgenomen die aan de Natuurbeschermingswetvergunning zijn gekoppeld als voorschriften.

Effecten op landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie)

Bij de beoordeling van de effecten op landschap is met name gekeken naar de mate van herkenbaarheid van het historisch gegroeide cultuurlandschap. De aanleg van de nevengeul heeft invloed op de herkenbaarheid van landschap en cultuurhistorie. Kleinschalige landschapselementen zullen verdwijnen, cultuurhistorische structuren worden doorsneden en er worden nieuwe elementen toegevoegd aan het rivier- en stadslandschap. De uiteindelijke invulling van het stadseiland en de functie van het stadspark zijn van invloed op de effecten, deze zijn daardoor nog niet met zekerheid aan te geven. Het achtergrondrapport landschap geeft goede informatie en een eerste aanzet tot mitigerende maatregelen om negatieve effecten te verminderen, deze kunnen bij de nadere uitwerking van het voorkeursalternatief verder uitgewerkt worden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen (coördinerend), gedeputeerde staten van de provincie Gelderland en Waterschap Rivierenland

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Nijmegen (coördinerend), Waterschap Rivierenland

Besluit: vaststellen dijkverleggingsplan, een ontgrondingenvergunning en herziening bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C12.1, C4.1, C16.1, C10.1, D10.3, D 15.1

Activiteit: Het verplaatsen van de dijk bij Lent en het graven van een nevengeul om daarmee de Waal meer ruimte te geven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in "De Gelderlander" van 29 april 2009

advies aanvraag: 27 april 2009

ter inzage legging: 30 april t/m 12 juni 2009

richtlijnenadvies: 8 juli 2009

inhoudseisen vastgesteld: 16 september 2009

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 6 september 2011

toetsingsadvies uitgebracht: 3 november 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dhr. ir. C. van der Giessen

mw. drs. Y.J. van Manen

dhr. dr. J. Renes

mw. ir. C.T. Smit (secretaris)

dhr. drs. L.H.J. Verheijen (voorzitter)

dhr. drs. F. Wijnants

dhr. ir. Th. G.J. Witjes

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen.

In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- 2257-180 Overzicht aanpassingen in het hoofdrapport
- 2257-181 Notitie toelichting recente wijzigingen in de passende beoordeling
- 2257-185 Rapport MER / 14-07-2011
- 2257-186 Bestemmingsplan
- 2257-187 Rapport Passende beoordeling Dijkteruglegging Lent, Toets aan Natuurbeschermingswet
- 2257-188 t/m 193 diverse vergunningen
- projectplan dijkontwerp

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 24 oktober 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. R.C. Essers, Nijmegen
2. A.A.P.M. Derksen, Oosterhout
3. J. Benneker en L.G.M. Gosselink, Lent
4. Radboud Universiteit Nijmegen, Nijmegen
5. J.H.M. Evers en G.A.L. Westerlaken, Lent
6. Brunet advocaten, namens E.W.A. van Wijck en C.A.M. van Wijck-van Hal en C.M. Remers en N.G.H. Nabbe, Lent
7. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Amersfoort
8. Nico Weel, Nijmegen
9. GEM Waalsprong Beheer BV, Nijmegen
10. Bewoners Laauwikstraat en Lentse Lus, Lent
11. Waterschap Rivierenland, Tiel
12. Stichting WaterSport Nijmegen, Nijmegen
13. Gelderse Milieu Federatie, Arnhem
14. Nijmeegse studenten roeivereniging Phocas, Nijmegen
15. Roeivereniging De Waal
16. Lijst Ramon Barends/Onafhankelijke Nijmeegse Partij, Nijmegen 2x

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Ruimte voor de Waal Nijmegen (Dijkteruglegging Lent)

De Gemeente Nijmegen en het Waterschap Rivierenland werken in opdracht van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat de dijkteruglegging langs de Waal bij Lent verder uit. Ter ondersteuning van de besluitvorming is een MER opgesteld. Het MER geeft een goed beeld van de problematiek en te maken keuzes.

ISBN: 978-90-421-3389-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl

